

τῆ ὁποία καυχᾶσθε, ἀλλ' ὑμεῖς τὰς ἐπινοήσατε, παρεκτός ἂν ἤκούσατε παρὰ γυναικῶν γραϊδίων, τῶν περὶ τοιαῦτα εὐρέματα ἀσχολουμένων.» «Ὅχι, ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἡμέρας ἄσιτοι διατελοῦντες, καὶ ἐπὶ πικρῆς ὑμνωδίας ἐπαγρυπνοῦντες ὄνειρώττομεν τὰ τοιαῦτα. Ἀλλ' ἡ τεχνασμένη αὕτη ἐπινοία, ὡς τὴν λέγει, δὲν ἐπίσειε τὸν Κριτίαν, ὅστις ἐνέπαιξε τὰ ὄνειρα ἐκεῖνα καὶ τὴν χαιρεκακίαν, καὶ προέτρεψεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι κατὰ μέρος τὰς ἀλλοκότους τυχῆς φαντασίας καὶ τὰ πονηρὰ βουλεύματα καὶ μαντεύματα, μήπου θεὸς ὑμᾶς ἐς κόρακας βάλοι διὰ τὸ τῆ πατρίδι ἐπαρᾶσθαι καὶ λόγους κιδδήλους ἐπιφημίζειν.» Οὗτοι ὅμως ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν πολλὰ αὐτοῦ κατεμέμφοντο, καὶ πολλὰ προζέθησαν ἐπιπαίσιαι, τὰ ὅποια ὁ Τριεφῶν δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ, φοβούμενος μὴ πάθῃ μέγα τι δεινόν· «ὡς τε ἔασον τούτους, ἐπιφωνεῖ, τὴν εὐχὴν ἀπὸ πατρὸς ἀρξάμενος καὶ τὴν πολυώνυμον ὠδὴν ἐς τέλος ἐπιθεῖς.»

Ἀλλ' ἐνῶ περὶ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ λόγου εὐρίσκοντο, βλέπουσιν αἶφνης τὸν κοινὸν φίλον Κλεόλαον, μετὰ πολλῆς σπουδῆς διερχόμενον, καὶ κράξαντες αὐτὸν, ἐρωτῶσι τί τρέχει, καὶ ἂν φέρῃ χαροποιὸν τινα ἀγγελίαν. Ὁ δὲ χαίρει ἄμφω, ἀναφώνησε πρὸς αὐτοὺς, ὦ καλὴ ξυνωρίς.

Τριεφῶν. Ἰτίς ἡ σπουδὴ; ἀσθμαίνεις γὰρ ἐπὶ πολὺ. Μῶν τι καινὸν πέπρακται;

Κλεόλαος. Πέπτωκεν ὄφρυς ἡ πάλαι βρωμένη Περσῶν καὶ Σούσα κλεινὸν ἄστυ.

Πῶσι δ' ἔτι γε πᾶσα χθὼν Ἀραβίας, χεῖρὶ κρατοῦντος εὐσθενωτάτω κράτει.

Κριτίας. Ταῦτ' ἐκεῖνο, ὡς αἰεὶ τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' ἀύξει, ἄγον ἐπὶ τὰ κραιπνότερα.

Ἡμεῖς δὲ, ὦ Τριεφῶν, τὰ κάλλιστα εὐρηκότες ἐσμέν. Ἐδυσχέρανον γὰρ ἐν τῇ ἀποβιώσει πῖ τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ἐπὶ ταῖς διαθήκαις. Οἶδας γὰρ τὴν ἐμὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ τὰ σά. Τοῦτο ἀρκεῖ τοῖς πασίν, αἱ ἡμέραι τοῦ αὐτοκράτορος· πλοῦτος γὰρ ἡμᾶς οὐκ ἐκλείψει, καὶ ἔθνος ἡμᾶς οὐ καταπτοῖται.

Τριεφῶν. Κἀγὼ, ὦ Κριτία, ταῦτα καταλείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι Βαβυλῶνα ὀλλυμένην, Αἴγυπτον δουλουμένην, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δούλειον ἡμαρ ἄγοντα, τὰς ἐκδρομᾶς τῶν Σκυθῶν παυόμενας, εἰτ' αὖν καὶ ἀνακοπτομένας. Ἡμεῖς δὲ τὸν ἐν Ἀθήναις ἄγνωστον ἐφευρόντες, καὶ προσκυνήσαντες, χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσωμεν, ὡς καταξιοθέντες τοιοῦτου κράτους ὑπήκοοι γενέσθαι· τοὺς δὲ λοιποὺς ληρεῖν ἐάσωμεν, ἀρκεσθέντες ὑπὲρ αὐτῶν εἰπεῖν τὸ, οὐ φροντίς ἵπποκλειδῆ, κατὰ τὴν παροιμίαν.»

ΡΟΖΑ Η ΤΡΟΦΗ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΦΛΑΜΑΝΔΙΚΟΝ.

(Ἐκ τῶν τοῦ *Henri Conscience*.)

Ἡραϊαν τινὰ ἑαρινὴν ἡμέραν τοῦ 1846 ἔτους, τὸ ἀπὸ Ἀμβέρσῃν εἰς Τουρυχοὺς λεωφορεῖον ἔτρεχε κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐπὶ τῆς λιθοστρώτου ὁδοῦ. Οἱ ἵπποι ἐκάλπαζον, οἱ τροχοὶ ἔτριζον, ἡ ἄμαξα ἐκρότει, ὁ ἠνίοχος παρώρμα τὴν συνωρίδα του δι' ἐπανελημένων τῆς γλώσσης πλαταγημάτων . . . οἱ σκύλοι ὑλάκτουσαν μακρὰν, ὁ κορυθαλὸς ἀνίπτατο ἀπὸ τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸν οὐρανόν . . . ἡ σκιά ὑπὸ καίοντος ἡλίου ἰχνογραφουμένη ἔτρεχε παρὰ τὸ λεωφορεῖον καὶ μετὰ ἀλλοκότων πηδημάτων ἐχώρευε μεταξὺ τῶν φρασσόντων τὴν ὁδὸν δένδρων καὶ δενδρυλλίων.

Αἶφνης δὲ ὁ ὁδηγὸς ἔστησε τοὺς ἵππους παρὰ μεμονωμένον πανδοχεῖον, καὶ πηδήσας ἀπὸ τῆς ἑδρας του ἤνοιξεν ἄφρωνος τὴν θυρίδα, κατεβίβασε τὸ σιδηροῦν ἀνάβαθρον καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς ὁδοιπόρον ἐξορμήσαντα εἰς τὴν ὁδὸν μετὰ δερματίνου σάκκου.

Κατόπιν ὁ ὁδηγὸς πάντοτε ἄφρωνος ἀνεδίπλωσε πάλιν τὸ ἀνάβαθρον, ἐπανεκλείσσε τὴν θύραν, ἀνέβη ἐπὶ τῆς ἑδρας, καὶ διὰ συρίγματος ἔδωκε τῆς ἀναχωρήσεως τὸ σημεῖον· οἱ δὲ ἵπποι ἐπανελάβον τὸν δρόμον καὶ ἡ βαρεῖα ἄμαξα ἐξηκολούθησε τὴν ἡσυχαν καὶ μονότονον πορείαν τῆς.

Ἐν τούτοις ὁ ὁδοιπόρος εἰσελθὼν εἰς τὸ πανδοχεῖον ἐκάθησε παρὰ τινα τράπεζαν ἐφ' ἧς ἔκειτο ποτήριον ζύθου. Ἦτο ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ἐφαίνετο ἡλικίας πενήκοντα περίπου ἴσως δὲ καὶ ἐξήκοντα ἐτῶν, ἂν τὸ ὅλως ἀρειμάνιον ἦθος τοῦ σώματος, ἡ ζωηρότης τοῦ βλέμματος καὶ τὸ μειδίαμα τῶν χειλέων του δὲν ἀνήγγελλον καρδίαν νεωτέραν τῆς μορφῆς. Ἡ κόμη του ἦτο ψαρά καὶ ρυτίδες οὐχὶ εὐάριθμοι ἐχάραττον τὸ μέτωπον καὶ τὰς παρειάς του, τὸ δὲ σύνολον τῶν χαρακτήρων ἔφερε τὸν ἀπερίγραπτον τύπον τοῦ καμάτου, τὸν ἐντυπούμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου ὡς σημεῖον ἀώρου γήρατος ἕνεκα ἐργασίας καὶ ὀδύνης.

Καὶ ὅμως τὸ στήθος αὐτοῦ ἰσχυρῶς ἐπαλλεν· εἶχε τὴν κεφαλὴν ὀρθὴν καὶ σταθερὰν, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἔλαμπε σπινθήρ ῥώμης καὶ γενναϊότητος.

Ὁ βλέπων τὸ ἔνδυμά του ἤθελεν ἐκλάβαι αὐτὸν ἄνδρα εὐπορον, καὶ ἂν ὁ ἐπενδύτης του δὲν ἦτο κομβωμένος μέχρι τοῦ πώγωνος, τοῦθ' ὕπερ μετὰ τῆς χονδρῆς ἐκ σπηλίου πίπας ἧτις ἐκρέματο ἐπὶ τοῦ στήθους ὑπεδείκνυεν ἢ στρατιώτην ἢ Γερμανόν, τὸ ἔνδυμα τοῦτο οὐδόλως ἤθελεν ἐπισύρει τὴν προσοχὴν.

Οἱ ὑπηρεταὶ τῆς οἰκίας ἀφ' οὗ ἐπεριποιήθησαν τὸν

ὄδοιπόρον ἐπανελάθει τὰ συνήθη ἔργα μὴ φροντίζοντες πλέον περὶ αὐτοῦ. Αἱ δύο παιδίσκαι ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο, ὁ πατήρ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ ξύλα καὶ χόρτα, ἡ μήτηρ ἐγέμιζε τὴν χύτραν τῶν ζώων, ἀλλὰ οὐδεὶς ἀπέτεινε λέξιν εἰς τὸν ξένον, ἂν καὶ ὁ ὀφθαλμὸς του ἠκολούθει ἕκαστον αὐτῶν μετὰ εἶδους φιλοστόργου ἐνδιαφέροντος καὶ τὸ γλυκὺ καὶ ἱλαρὸν βλέμμα του ἐφαίνετο λέγον· «Ἄ! δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε;»

Αἴφνης ἡ ἀκοή του προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἤχου ὠρολογίου τινός. ἤχου ὅστις καθὼς ἐφάνη τὸν κατελύπησε, καὶ θλιθερὰ ἀπορία ἐζωγραφήθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἀποδιώξασα τὸ μειδίαμα τῶν χειλέων του. Ἐγερθεὶς δὲ ἐστήλωσε τὸ βλέμμα του μετὰ τινος ὀργῆς ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου, μέχρις οὗ καὶ οἱ ἐννέα κτύποι ἀλλεπαλλήλως ἀντήχησαν. Ἡ οἰκοδέσποινα παρατηρήσασα τὴν ἀκατάληπτον συγκίνησιν τοῦ ὄδοιπόρου, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν πλήρης ἀπορίας καὶ παρετήρει ὡσαύτως τὸ ὠρολόγιον, ὡς ἂν περιέμενε ν' ἀποκαλύψῃ τι ἐπ' αὐτοῦ ἔκτακτον.

— Πόσον ὠραῖον ἤχον ἔχει τὸ ὠρολόγιόν μας, κύριε; εἶπε. Καὶ ἤξεύρετε; εἴκοσι χρόνους ἐργάζεται ἄνευ τῆς βοήθειάς τοῦ ὠρολογοποιοῦ!

— Εἴκοσι χρόνους! ἀνέκραξεν ὁ ξένος στενάζων, καὶ τί ἔγινε τὸ ὠρολόγιον τὸ ὅποιον ὑπῆρχε πρὸ τούτου; Ποῦ εἶναι καὶ ἡ ὠραία Παναγία ἡ ὁποία ἦτο ἐπάνω εἰς τὴν ἐστίαν; Βέβαια, ἔλλειψεν, ἔγινε τρίμματα, ἐλησμονήθη;

Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ παρετήρησε κατάπληκτος τὸν ξένον καὶ ἀπήντησεν·

— Ἡ Ἰωάννα μου ἔπαιζε μὲ τὴν Παναγίαν ὅταν ἦτο μικρὰ, καὶ τὴν ἔσπασεν, ἀλλὰ ἦτο τόσο ἀσχημος ὡστε τῇ ἀληθείᾳ, δὲν ἦτο μεγάλη ἡ ζημία ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ὁ ἐφημέριος μᾶς εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἀγοράσωμεν ἄλλην. Καὶ ἰδοὺ ἡ νέα. Δὲν εἶναι πολὺ ὠραιότερα;

Ὁ ὄδοιπόρος ἔσεισεν ἀρνητικῶς τὴν κεφαλὴν.

— Τὸ δὲ ὠρολόγιον θὰ τὸ ἀκούσετε μετ' ὀλίγον, ἐξηκολούθησεν ἡ ξενοδόχος, τοῦτο τὸ ἀσχημον καὶ καμπάλαιον χάρδαλον πάντοτε ἀργοπορεῖ πρὸ αἰῶνος εἶναι κρεμασμένον εἰς τὸ ὑπεράνω τοῦ ὑπογείου δωματίου. Ἀκούσατε! ἀρχίζει!

Καὶ ἐνταυτῷ ἤχος ἀλλόκοτος ἠκούσθη ἐξ ἄλλου δωματίου, ὡς φωνὴ πτηνοῦ ψάλλοντος κουκού, κουκού, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἐννεάκις. Ἀλλὰ πρὶν ἢ εἶναι φθᾶση εἰς τὸ μέσον ὁ ἤχος, εὐτυχίας μειδίαμα ἐπεχύθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὄδοιπόρου ὅς τις ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς καλῆς γυναικὸς ἔδραμεν εἰς τὸ πλησίον δωματίον ὅπου ἤρχισε νὰ παρατηρῇ μετὰ ἀβρήτου χαρᾶς τὸ παλαιὸν ὠρολόγιον, ἐνῶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ πτηνὸν ἐξέφερε τὸν ἐννατὸν του κρωγμὸν.

Ἐν τούτῳ αἱ δύο θυγατέρες τῆς οἰκοδέσποινας εἰσελθοῦσαι καὶ πλησίασασαι εἰς τὸν ξένον παρετήρουν αὐτὸν μετὰ περιεργείας καὶ ἀπορίας, καὶ οἱ μεγάλοι γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ τῶν ἡρώτων ἀλλεπαλλήλως τὴν μητέρα τῶν καὶ αὐτόν. Τὰ βλέμματα ταῦτα ἐπανεφέραν τὸν ὄδοιπόρον εἰς ἑαυτὸν καὶ ὡς ἂν πῦρ χαριστήθη δι' ὅ,τι εἶδεν ἐπανῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν τριῶν συντρόφων του εἰς τὴν κυρίως αἴθουσαν.

Ἀναμφιδόλως βαθὺ αἰσθημα εὐτυχίας κατεῖχε τὴν καρδίαν του, διότι τὸ πρόσωπόν του εἶχε τοιαύτην γλυκεῖαν ἔκφρασιν ἀγάπης καὶ εὐχαριστήσεως, τόσο ἔλαμπον οἱ κάθυγροι ὑπὸ συγκινήσεως ὀφθαλμοὶ του, ὡστε αἱ δύο κύρσι ἐπροχώρησαν μὲ καταφανῆς ἐνδιαφέρον ἐτι πλησιέστερον τοῦ ξένου.

Οὗτος δὲ λαβὼν τὴν χεῖρα μιᾶς αὐτῶν εἶπε·

— Τοῦτο τὸ ὅποιον κάμνω εἶναι πολλὰ παράδοξον, δὲν σὰς φαίνεται, παιδία μου; Δὲν δύνασθαι νὰ ἐννοήσετε διατί ἡ φωνὴ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου ὠρολογίου μ' ἐτάραξε τόσο; Ἄ! πλὴν καὶ ἐγὼ ὑπῆρξα παιδίον! . . . Τότε ὁ πατήρ μου, ἤρχετο τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν λειτουργίαν καὶ ἐπινεν ἐδῶ ποτήριον ζύθου. Ὅτε ἤμην φρόνιμος τὸν συνώδευα . . . ἔμενα δὲ τότε ὀλοκλήρους ὄρας παρατηρῶν τὸ προσφιλές μου κουκού· ὅσάκις ἤνοιγε τὴν μικρὰν του θύραν, ἐχόρευα καὶ ἐπήδων ρυθμίζων τὰ πηδήματα μὲ τοὺς ἤχους του, καὶ ἡ παιδικὴ μου φαντασία ἐθαύμαζε τὸ ταλαίπωρον τοῦτο πτηνὸν τοῦ ὠρολογίου ὡς ἀριστούργημα τέχνης. Τὴν δὲ Παναγίαν τὴν ὁποίαν μία ἐξ ὑμῶν ἔθραυσε, τὴν ἠγάπων διότι εἶχεν ἐπενδύτην κυανοῦν ὠραιότατον, καὶ διότι ὁ μικρὸς της Ἰησοῦς μ' ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ μ' ἐμειδία ὅσάκις ἐμειδίων . . . Σήμερον τὸ παιδίον εἶναι σχεδὸν ἐξήκοντα ἑτῶν, ἡ κόμη του εἶναι λευκὴ, τὰ χαρακτηριστικά του ἐμαράνθησαν . . . Κατέτριψε τριάκοντα ἔτη εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ρωσσίας . . . Καὶ ὅμως ἐνθυμεῖται τὴν Παναγίαν καὶ τὸ ὠρολόγιον ὡς ἂν μία μόνον ἡμέρα παρῆλθεν ἀφ' οὗτο ὁ πατήρ ὠδήγησεν αὐτὸ ἐδῶ τὴν τελευταίαν φοράν.

— Εἰσθε λοιπὸν ἀπὸ τὸ χωρίον μας; ἠρώτησεν ἡ Ἰωάννα.

— Ἄ! ναί! ἀπεκρίθη ὁ ὄδοιπόρος μὲ χαροποιὰν ἔκφρασιν· πλὴν ἡ ἐντύπωσις τῆς ἐξομολογήσεώς του ταύτης δὲν ὑπῆρξεν ὁποία τὴν ὑπέθετε. Μειδίαμα μὲν πλέον εὐπροσῆγορον ἐφάνη εἰς τὰ χαρακτηριστικά τῶν νέων κορασίων, ἀλλὰ τοῦτο μόνον· δὲν ἔδειξαν οὐδ' ἀπορίαν οὐδὲ χαρὰν διὰ τὴν ἐκμυστήρευσιν τοῦ ὄδοιπόρου, ὅστις στραφεὶς τότε πρὸς τὴν μητέρα ἠρώτησε·

— Πλὴν ποῦ εἶναι ὁ γέρον Βαῆς Γουστένς;

— Ὁ Βαῆς Ἰωάννης, θέλετε νὰ εἰπῆτε; ἀπεκρίθη ἡ ξενοδόχος· πρὸ εἰκοσιπέντε περίπου ἑτῶν ἀπέθανε.

— Καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ καλὴ, χονδρὴ Πετρούλλα;

— Ἀπέθανεν ἐπίσης.

— Ἀπέθανον . . . ἀπέθανον . . . εἶπεν ὁ ξένος στενάξας. Καὶ ὁ νέος βοσκὸς Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος ἐπλεκε τόσον ὠραία κάνιστρα;

— Ἀπέθανε καὶ αὐτός, ἀπεκρίθη ἡ χωρική.

Καὶ ὁ ὄδοιπόρος κύψας τὴν κεφαλὴν ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις θλιβεράς.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ ξενίζουσα αὐτὸν ἀναθῆσα εἰς τὴν ἀποθήκην διηγήθη εἰς τὸν σύζυγόν της τὸ περιστατικὸν τοῦ ἀγνώστου. Ὁ δὲ χωρικός εἰσηλθεν μὲ βήματα βαρῆα εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ὁ κτύπος τῶν σανδάλων του ἐξύπνισεν ἀπὸ τὰς ζοφερὰς σκέψεις του τὸν ὄδοιπόρον, ὅς τις ἐγερθεὶς ἔδραμε πρὸς τὸν ξενοδόχον μὲ φωνὴν χαρᾶς καὶ τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα· οὗτος ὁμως λαβὼν τὴν χεῖρα ψυχρῶς παρετήρησε τὸν ξένον σχεδὸν μετ' ἀδιαφορίας.

— ὦ! καὶ σὺ, Πέτρε Γουστὲνς, δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις; ἀνέκραξε μετὰ λύπης.

— Ὁχι, δὲν ἤξεύρω ἂν σὰς εἶδα ποτὲ, Κύριε.

— Δὲν ἐνθυμεῖσαι λοιπὸν πλέον ἐκεῖνον ὅς τις, κινδυνεύσας τὴν ζωὴν του, ἐρρίφθη εἰς τὸν πάγον εἰς τὸν ποταμὸν διὰ νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ βέβαιον θάνατον;

Ὁ χωρικός ἀνύψωσε τοὺς ὄμους.

Καὶ ὁ ὄδοιπόρος συγκινηθεὶς θλιβερώς εἶπε μὲ φωνὴν σχεδὸν ἰκετευτικὴν·

— Ἐλησμόνησες λοιπὸν τὸν νέον ὅς τις σὲ ὑπερασπίζετο ἐναντίον τῶν συντρόφων σου, καὶ σὲ ἔφερε τόσα αὐγὰ πτηνῶν διὰ νὰ αὐξήσῃς τὴν συλλογὴν σου; ἐκεῖνον ὅς τις σὲ ἔμαθε νὰ κάμῃς σάλπιγγας καὶ φλογέρας μὲ τὸν φλοιὸν τῆς ἰτέας, καὶ σὲ ἐλάμβανε μαζὴ του ὅταν ἐπήγαιεν εἰς τὴν ἀγορὰν μὲ τὴν ἄμαξαν τοῦ πλινθουργοῦ Πωβέλ;

— Ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ἀπεκρίθη δισταζὼν ὁ χωρικός, ὅτι ὁ μακαρίτης πατήρ μου μὲ εἶπεν ἄλλοτε ὅτι παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῶ εἰς τὸν ποταμὸν ὅταν ἤμην ἐξαστής. Πλὴν μὲ ἔσωσεν ὁ Ἰωάννης ὁ μακρὸς, . . . καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Γάλλων μὲ τοὺς πυροβολιστὰς τοῦ Ναπολέοντος! Τίς ἤξεύρει εἰς ποῖαν γῆν κοιμῶνται τὰ κόκκαλά του ἄνευ εὐλογίας; Ὁ Θεὸς νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν του!

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ ξένος μετὰ χαρᾶς, μὲ ἀναγνωρίζεις τώρα; εἶμαι ὁ Ἰωάννης ὁ μακρὸς ἢ μᾶλλον ὁ Ἰωάννης Σλαέτς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ χωρικός δὲν ἀπεκρίνετο, ὁ ξένος προσέθηκε μετ' ἀπορίας·

— Δὲν ἐνθυμεῖσαι πλέον τὸν περίφημον σκοποβολητὴν, ὅς τις ἦτο γνωστὸς εἰς ὅλα τὰ περίχωρα ὡς ὁ ἀριστος τῶν κυνηγῶν, ὅς τις ἦ εἰς τὸ σημάδι ἢ καὶ χωρὶς σημάδι δὲν εἶχε κανένα ἀνώτερόν του, καὶ

τὸν ὁποῖον ὄλοι οἱ ἄλλοι νέοι ἐζήλευον διότι ὅλα τὰ κοράσια τὸν ἐβλεπον μὲ καλὸν μάτι; Λοιπὸν, αὐτὸς εἶμαι ἐγὼ, ὁ Ἰωάννης Σλαέτς. . .

— Πιθανόν, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός μετὰ δυσπιστίας· πλὴν οὐχ ἦττον, κύριε, δὲν σὰς γνωρίζω, σὰς τὸ λέγω καὶ μὴ πρὸς βᾶρος σας. Δὲν ὑπάρχει ἔταιρία σκοποβολίας εἰς τὸν δῆμόν μας, καὶ εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρίσκετο τὸ σημάδι ἄλλοτε, ὑπάρχει σήμερον ἐξοχικὴ οἰκία ἡ ὁποία εἶναι ἀκατοίκητος ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος, διότι ἡ κυρία ἣτις κατῴκει ἐκεῖ ἀπέθανεν.

Ὁ ὄδοιπόρος ἀποθάρρυνθεὶς ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τοῦ χωρικοῦ δὲν προσεπάθησε πλέον νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀναγνώρισίν του. Ἐγερθεὶς δὲ ὅπως ἀναχωρήσῃ εἶπε μὲ φωνὴν ἥσυχον·

— Ὑπάρχουν εἰς τὸ χωρίον πολλοὶ φίλοι οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μ' ἐλησμόνησαν. Σὺ, Πέτρε Γουστὲνς ἦσο πολὺ νέος ὅτε συνέβησαν ὅλ' αὐτά. Εἶμαι βεβαιότατος ὅτι ὁ πλινθουργὸς Πωβέλ θὰ πηδήσῃ εἰς τὸν λαιμὸν μου ἅμα ὡς μὲ ἰδῇ. Κατοικεῖ πάντοτε εἰς τὸν Βάλτον;

— Τὸ πλινθουργεῖον ἐκἀῆ πρὸ πολλοῦ καὶ οἱ λάκκοι τοῦ πηλοῦ ἐγεμίσθησαν. Τώρα ἀναφύεται ἐκεῖ τὸ καλλίτερον χόρτον τοῦ δήμου. Εἶναι τὸ λιβάδιον τοῦ πλουσίου Τιστ. . .

— Καὶ τί ἐγινεν ὁ Πωβέλ;

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ὅλη ἡ οἰκογένεια ἀνεχώρησε μετὰ τὸ συμβᾶν ἐκεῖνο καὶ δὲν ἤξεύρω πλέον τί ἀπέγινε. . . Ὅτι ἀπέθανε βεβαίως! Πλὴν καθὼς βλέπω, κύριε, ὁμιλεῖτε περὶ τοῦ καιροῦ τοῦ πάππου μου, καὶ δὲν θὰ σὰς εἶναι εὐκόλον νὰ εὔρσθε καλὰς ἀπαντήσεις εἰς ὅλας σας τὰς ἐρωτήσεις, ἐκτὸς μόνον ἂν ὑπάγῃτε εἰς τὸν νεκροθάπτειν μας. Αὐτὸς γνωρίζει ἐπάνω εἰς τὰ δάκτυλά του ὅ,τι συνέβη πρὸ ἑκατὸν χρόνων καὶ περιπλέον! . . .

— Τὸ πιστεύω· ὁ Ἰωάννης Πέτρος θὰ ἦναι τώρα πλέον ἢ ἐννενηκοντούτης. . .

— Ὁ Ἰωάννης Πέτρος! Αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ νεκροθάπτου! ὀνομάζεται Λαυρέντιος Στέφανος.

Μειδίαμα εὐχαριστήσεως ἐφάνη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ὄδοιπόρου.

— Εὐχαριστῶ Θεέ μου, ἀνέκραξε, διότι ἀφῆκες ταυλάχιστον ἓνα ἐκ τῶν συντρόφων μου!

— Ὁ Λαυρέντιος ἦτο λοιπὸν φίλος σας, κύριε;

— Φίλος μου! εἶπεν ὁ ὄδοιπόρος σείων τὴν κεφαλὴν, δηλαδὴ εἶμεθα πάντοτε εἰς ἐριδα καὶ πάλιν ἐρωτικαὶ ἱστορίαι! Ἐνθυμοῦμαι μεταξὺ ἄλλων ὅτι μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἐπαλαίμαμεν τὸν ἐρρίψα ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὴν γέφυραν Κάλβερ-Μέρεν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ τόσον καλὰ τὸν ἐρρίψα ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῇ. Ἀλλὰ ταῦτο συνέβη πρὸ τριάκοντα ἐτῶν. Ὁ Λαυ-

ρέντιος θὰ εὐχαριστηθῆ πολὺ νὰ μὲ ἐπνείδῃ. Ἐλα, μπάμπια Γούστενς, δός με τὸ χέρι σου, θὰ ἐρχώμαι συχνὰ ἐδῶ νὰ πίνω ζύθον.

Πληρώσας δὲ καὶ λαβὼν τὸ δισάκκιόν του ἐξῆλθε, καὶ εἰσῆλθεν ὀπισθεν τοῦ ξενοδοχείου εἰς μονοπάτιον μεταξὺ ἐλάτων. Ὅσον ὀλίγον εὐχάριστοι καὶ ἂν ἦσαν αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας τῷ ἔδωκεν ὁ χωρικός, παρηγόρησαν ὅμως καὶ ἐχαροποίησαν τὴν καρδίαν τοῦ ὁδοιπόρου. Γλυκεῖαι ἀναμνήσεις τῶν παρελθόντων χρόνων παρουσιάζοντο περὶ αὐτὸν καὶ ἠσθάνετο ὅτι ἀνέζη. Τὸ νέον ὅμως ἐκεῖνο δάσος οὐδὲν ἀνεθυμίζεν εἰς αὐτὸν, διότι ἄλλοτε ἐκεῖ ὑπῆρχε πυκνὸν δάσος ἐλάτων εἰς τῶν ὁποίων τοὺς μὲν κλώνας εὐρίσκοντο χιλιάδες φωλεῶν, εἰς δὲ τὰς ῥίζας ἀπειρία βάτων. Φκίνεται ὅμως ὅτι τὸ δάσος εἶχε πάθει ὅ,τι καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου· δηλαδὴ, τὰ παλαιὰ δένδρα κατέπεσαν εἴτε ἕνεκα τοῦ χρόνου, εἴτε ὑπὸ τοὺς κτύπους πελέκεων καὶ ὅτι νέα γενεὰ διεδέχθη αὐτά. Ἄρα ἡ νέα αὕτη γενεὰ ἦτο ξένη πρὸς τὸν ὁδοιπόρον, τὸ κελάδημα ὅμως τῶν πτηνῶν τὸ ὁποῖον ἀντήχει καθ' ὅλον τὸ δάσος ἦτο πάντοτε τὸ αὐτὸ· τὸ γοερὸν ψιθύρισμα τοῦ ἀνέμου μεταξὺ τῶν φύλλων, ἡ φωνὴ τοῦ τέττιγος, ἡ γλυκεῖα ὁσμὴ τῶν θάμνων, πάντα ταῦτα ἦσαν ὁποῖα καὶ τὸ πάλαι, μόνον τὰ ὄντα ἔλλειψαν ἐνῶ, ἡ αἰωνία ἀρμονία τῆς φύσεως ἔμεινεν ἡ αὐτή. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λογισμοὶ οἵτινες ἐπλημμύριζον τὴν ψυχὴν τοῦ ὁδοιπόρου ὅστις ἂν καὶ ἠσθάνετο ἐξυτὸν ἐλαφρὸν καὶ φριδρὸν, διέτρεχεν ἀργοπατῶν τὸν δρόμον χωρὶς ν' ἀποσπάσῃ τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὸ ἔδαφος ἕως ὅτου ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δάσος.

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐξετείνεται χλοερώτατον πανόραμα λιθιδίων καὶ καλλιεργημένων ἀγρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔρρεε περιελισσόμενον ἀργυρόχρουν ῥυάκιον· παρεκεῖ ἐν τέταρτον περίπου λεύγας ἀνυψοῦτο ὀξὺ κωδωνοστάσιον, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἔλαμπε περίχρυσος ἀλεκτροῦν ὡς ἄστρον τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰς φλογεράς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου· ἔτι δὲ παρεκεῖ ὠραῖος μύλος περιέστρεφε τὰ κόκκινά του πτερά.

Ὁ ὁδοιπόρος καταληφθεὶς ὑπὸ συγκινήσεως ἀνεξηγήτου ἐστάθη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐγέμισαν δάκρυα. Ἐβρίψε κατὰ γῆς τὸ δισάκκιον καὶ ἔτεινε τὰς χεῖρας, ἐνῶ ἄφρατος ἐκφρασις εὐδαιμονίας ἐζώγραφίζετο εἰς τὸ πρόσωπόν του. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας ἐσήμκνε τὸν ἑσπερινόν. Ὁ ὁδοιπόρος ἐσφραγίσθη εὐθύς διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος. Προσευχὴ κατανοκτικωτάτη ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν καρδίαν καὶ τὰ χεῖλη του· τὸ βλέμμα του ἀνυψώθη πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ μεγίστης εὐγνωμοσύνης. Μετὰ ταῦτα ἐπανέλαβε τὸν σάκκον του,

καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων προσηλωμένους εἰς τὸ κωδωνοστάσιον ἤρχισε νὰ προχωρῇ μετὰ ταχύτητος.

— Σὺ τοῦλάχιστον, ἐψιθύριζε, μικρὰ ἐκκλησία δὲν ἠλλαξες· εἰς σὲ ἐβαπτίσθην καὶ εἰς σὲ ἔτραξαν τὰ δάκρυά μου ὅτε μετέλαβες τὸ πρῶτον καὶ ὅτε πάντα μοὶ ἐφαίνοντο θαυμαστά, λαμπρὰ καὶ θεῖα. Ἄ! θὰ ἰδῶ καὶ πάλιν τὴν Παναγίαν μετὰ τὸν χρυσοῦν μανδύαν καὶ τὸν ἀργυροῦν στέφανόν της, τὸν ἅγιον Ἀντώνιον μετὰ τὸ γουρουνάκι του καὶ τὸν ἅγιον Χριστόφορον μετὰ τὸ σκυλίτικον πρόσωπόν του τὸν ὁποῖον εἶδα τοσάκις εἰς τὸν ὕπνον μου! Θ' ἀκούσω τοὺς ψάλτας πλησίον τῶν ὁποίων τοσάκις ἐκράτουν καὶ ἐγὼ τὸ ἴσον.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐψάλλε τὸ «Κύριε ἐκέκραξα,» ἐνῶ δύο μεγάλα δάκρυα ἀνέβλυζον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Ἐπροχώρησε δὲ βαδίζων σιωπηλὸς καὶ ὡς ἂν εἶχε λησμονήσει τὰ πάντα, ἕως ὅτου ἐφθασεν εἰς μικρὰν γέφυραν ἐπὶ τοῦ ῥυακίου ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἐφάνετο ὕγρὸν καὶ τελματωδὲς λειβάδιον. Τότε ἐγέλασεν εἰς τρόπον ὥστε θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ ψυχὴ του ἀνέβη εἰς τὰ χεῖλη του.

— Ἐδῶ, ἀνέκραξε με φωνὴν τεταραγμένην, ἐδῶ κατὰ πρῶτον ἤγγισα τὴν χεῖρα τῆς Ῥόζας· ἐδῶ κατὰ πρῶτον οἱ ὀφθαλμοὶ μας ἀνεκοίνωσαν μεταξὺ τῶν τὰ πράγματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προξενοῦν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὴν χαρὰν τῶν εὐτυχῶν καὶ ἀνοίγουν τὸν οὐρανὸν εἰς τὰς νέας καρδίας· καὶ τότε ὡς τώρα ἔλαμπον αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, καὶ τότε ὡς τώρα ἐκελάδουν τὰ πτηνά.

Καὶ διαβάς τὴν γέφυραν ἐξηκολούθησε ψιθυρίζων·

— Οἴμοι! Τὰ παλαιὰ ἄνθη ἐξητράνθησαν, τὰ πτηνὰ τὰ ὁποῖα ἐκελάδουν τότε τὸν ἐρωτὰ μας ἀπέθανον, τὰ μικρὰ τῶν μόνων χαιρετοῦν τὸν γέροντα, ὅς τις ἐπιστρέφει ὡς σκιά τῶν χρόνων οἱ ὁποῖοι παρηλθον διὰ παντός. Καὶ ἡ Ῥόζα, ἡ ἀγκυπητὴ μου Ῥόζα, ζῆ ἄρά γε; Ἴσως, ἀλλὰ θὰ ἦναι ὑπανδρευμένη καὶ θὰ ἔχη παιδία. Οἱ μένοντες λησμονοῦν πάντοτε τὸν δυστυχῆ ὅς τις πηγαίνει νὰ ὑποφέρῃ μακρὰν τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς του.

Καὶ εἰρωνικὸν μειδίαμα διέστειλε τὰ χεῖλη του.

— Ταλαίπωρε ὁδοιπόρε, ζηλοτυπία γεννᾶται εἰς τὴν καρδίαν σου ὡς ἂν ἡ καρδία αὐτὴ ἦτον ἀκόμη εἰς καιρὸν ἔαρος! Καὶ ὅμως ὁ κειρὸς τῶν ἐρωτῶν πρὸ πολλοῦ παρήλθε. Πλὴν καὶ τί ἂν παρήλθεν; Ἐὰν μόνον μὲ ἀναγνωρίσῃ, ἂν μόνον ἀνεθυμηθῇ τὴν ἐνθερμον ἀγάπην μας, τότε, θεέ μου, δὲν θὰ λυπηθῶ διὰ τὸ μακρότατόν μου ταξίδιον καὶ θὰ καταβῶ εἰς τὸν τάφον κρηγορημένο· μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων μου.

Καὶ προχωρήσας πρὸς τὸ χωρίον εἰσῆλθεν εἰς ἐργαστήριον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξωτερικὸν σημεῖον ἄροτρον, ἐζήτησε ἀπὸ τὴν γυναῖκα ποτήριον ζύθου.

Πρὸς δὲ τὴν ἄκρην τῆς ἐστίας, πλησίον χύτρας βραζούσης, ἐκάθητο γέρον ὃς τις ἀκίνητος ὡς ἀγαλμα παρστήρει τὸ πῦρ. Ὁ δὲ ὄδοιπόρος ἀνεγνώρισεν ἀμέσως αὐτὸν πρὶν ἢ ἐπιστρέψῃ ἢ γυνὴ καὶ φέρῃ τὸν ζῦθον· καὶ καθήσας παράυτα πλησίον αὐτοῦ ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ εἶπε μὲ φαιδρὰν φωνήν·

— Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὅτι σ' ἀφῆκε νὰ ζήσης τόσους χρόνους Βαρὲς Γιορὲς· εἶσαι ἀκόμη ἀπὸ τὸν καλὸν παλαιὸν καιρὸν· δὲν μὲ γνωρίζεις; Δὲν ἐνθυμείσαι τὸ τραλλόπαιδον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐκαντζάρωνε πάντοτε εἰς τὰ δένδρα σου καὶ ἔτρωγε τὰ μῆλά σου πρὶν ὠριμάσουν;

— Ἐννεήκοντα ἔξ χρόνων! ἐμουρμούρισεν ὁ γέρον χωρὶς νὰ κινηθῇ.

— Ἀληθινά, εἶπε στενάξας ὁ ὄδοιπόρος, πλὴν εἶπέ με ἡ Ρόζα ἢ κόρη τοῦ ἀμαξοποιοῦ ζῆ ἀκόμη;

— Ἐννεήκοντα ἔξ χρόνων! ἐπανέλαβεν ὁ γέρον μὲ φωνὴν βραγχώδη.

Ἐν τῷ μεταξῷ ἤλθεν ἡ γυνὴ φέρουσα τὸν ζῦθον καὶ εἶπεν εἰς τὸν ὄδοιπόρον·

— Εἶναι τυφλὸς καὶ κωφός, κύριε, μὴ ὁμιλήτε εἰς αὐτὸν, δὲν ἀκούει.

— Τυφλὸς καὶ κωφός! ἐψιθύρισεν ἐπωδύνως ὁ ὄδοιπόρος. Πόσας καταστροφὰς ἔκαμεν ὁ ἀδυσώπητος χρόνος ἐντὸς τριάκοντα ἐτῶν! Περιπατῶ ἐδῶ μεταξῷ τῶν ἔρειπίων ὀλοκλήρου γενεᾶς!

— Ζητεῖτε, κύριε, εἰδήσεις διὰ μίαν Ρόζαν κόρην ἀμαξοποιοῦ; ἠρώτησεν ἡ γυνὴ. Ὁ ἀμαξοποιός μας ἔχει πέντε θυγατέρας, καμμία ὅμως δὲν ὀνομάζεται Ρόζα. Ἡ πρώτη λέγεται Ἄννα, καὶ ὑπανδρεύθη τὸν κλητῆρα τοῦ ταχυδρομείου, ἡ δευτέρα Χρυσωγὴ καὶ κάμνει σκούφιες, ἡ τρίτη Μαρία καὶ ἡ μικροτέρα, ἡ Ἐλένη, εἶναι ἡλιθία ἢ ταλαίπωρος.

— Δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν, ἀπεκρίθη ὁ ξένος ἀνυπομόνως, ἀλλὰ περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Κὸβ Μελίγξ.

— Ὦ! ἀπεκρίθη ἡ ξένη, αὐτοὶ πρὸ πολλοῦ ἀπέθανον!

Ὡς ἂν προσεβλήθη ἀπὸ κεραυνὸν ὁ ὄδοιπόρος ἐκλήθησεν ἐκτὸς τοῦ ἐργαστηρίου, ἐκάλυψε καὶ μὲ τὰς δύο χεῖρας τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἀνέκραξαν ἀπελπίς·

— Καὶ αὐτὴ, Θεέ μου, καὶ ἡ ἀγαπητὴ μου Ρόζα ἀπέθανεν! Αἰωνίως ἀκούω τὴν ἀνηλεῆ ταύτην λέξιν, θάνατος, θάνατος! Καὶ κανεὶς λοιπὸν δὲν ἐμείνεν εἰς τὴν γῆν ὁ ὁποῖος νὰ μὲ ἀναγνώρισῃ; Βλέμμα φίλου δὲν θὰ πέσῃ ἐπάνω μου;

Καὶ κλονούμενος ὡς οἰνοπυρρὸς εἰσεχώρησεν εἰς δάσος πευκῶν καὶ ἐκεῖ καταθεβλημένος ἀπὸ τὴν λύπην ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ δένδρου ἕως ὅτου κατεπραῦνθη ὁπωσοῦν ἡ ταραχὴ του. Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε βραδυπατῶν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐφθασεν εἰς

τὸ μεμονωμένον νεκροταφεῖον ὅπου σταθεὶς μὲ ἀσκεπῆ κεφαλὴν πρὸ τοῦ σταυροῦ ἀνεφώνησεν·

— Ἐδῶ ἐνώπιον τοῦ ἐσταυρωμένου, ἐδῶ μὲ ὑπασχέθη ἡ Ρόζα νὰ μείνῃ πιστὴ καὶ νὰ περιμεῖνῃ τὴν ἐπιστροφήν μου. Ἡ θλίψις ἀπέπνιγε καὶ τοὺς δύο μας· τὰ δάκρυά μας ἐπιπτον εἰς τοῦτο τὸ κάθισμα καὶ σχεδὸν λειποθυμοῦσα ἀπὸ τὴν λύπην τῆς ἔλαβε τὸν χρυσοῦν σταυρὸν ὡς ἐγγύχσιν τοῦ ἔρωτος. Ταλαίπωρος φίλη, ἴσως πατῶ τὸ νεκρὸν λείψανόν σου!

Καταβληθεὶς ἀπὸ τὸν περιώδυνον τοῦτον λογισμὸν ἔπεσεν εἰς τὸ κάθισμα καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ὡς ἀναίσθητος πολλὴν ὥραν. Τὸ ἄψυχον βλέμμα του περιφέρετο ἀργὰ εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ νεκροταφεῖου ὅπου μικρὰ ὑψώματα τοῦ χώματος ἐδείκνυον τοὺς νεωτέρους τάφους. Ἐλυπεῖτο βλέπων πῶς παλαιωθέντες ἐπιπτον οἱ μικροὶ ξύλινοι σταυροὶ καὶ καμμία χεὶρ ἀπογόνων δὲν ἀνήγειρε τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς μνήμης τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς των. Καὶ τοῦ ὄδοιπόρου οἱ γονεῖς ἐκοιμῶντο εἰς τὴν γῆν ἐκείνην, ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ποῦ εὐρίσκοντο οἱ τάφοι αὐτῶν;

Πολλὴν ὥραν ἔμεινε βυθισμένος εἰς τοὺς πικροὺς τούτους λογισμοὺς· καὶ ἐνῶ ἡ ἰδέα τῆς αἰωνιότητος ἐπεβάρυνε τὴν ψυχὴν του βαρεῖα ὡς μνημεῖον ἐκ μαρμάρου, τὸν ἐξύπνισαν αἴφνης βήματα ἠχῆσαντα ἐκεῖ πλησίον.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ἡ ΝΕΑ ΑΜΕΡΙΚΗ *).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ πρὸς δυσμὰς χώρα.

— Εἶπέ με λοιπὸν, δικαστὰ, ἰδοὺ δύο Γιαγκεῖς εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ποταμοῦ. Θὰ κάμουν νομίμως καλὰ νὰ προσέξουν εἰς τὸ πέρασμα, διότι διαφορετικὰ ἡμποροῦν νὰ χάσουν τὰ δόντια τῆς φρονήσεως. Τί λέγεις, δικαστὰ;

*) Ἐν τῷ ΙΒ' καὶ ΙΘ' τόμῳ τῆς «Πανδώρας» κατεχωρίσαμεν περιγραφὴν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἡθῶν καὶ ἐθίμων, ἧτις διὰ τὴν ξενοπρεπὴ καὶ τὸ παράδοξον ἄμα δὲ καὶ διὰ τὴν γλαφυρότητα τῆς διηγήσεως τόσον κατεγοήτευσεν τοὺς ἀναγνώστας, ὥστε πολλοὶ αὐτῶν ἔγραψαν ἡμῖν ἀξιοῦντες παρομοίαν τινὰ ἱστορίαν. Ἰδοὺ διὰ τί ἐπιχειροῦμεν σήμερον τὴν δημοσίευσιν τῆς «Νέας Ἀμερικῆς», ἔργου τοῦ Ἀγγλοῦ Δίξωνος, διευθυντῆ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἐκδομένου «Ἀθηναίου», ἀκαμάτου περιηγητοῦ καὶ γνωστοτάτου συγγραφέως διὰ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐξιστορουμένων. Τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Δίξωνος δὲν περιορίζεται ὡς τὸ πρῶτον εἰς μόνον τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τὴν περιγραφὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐξελικτικὴν, ἧς τὸ ἐκπαινετὸν αὐξάνει ἰδιαζόντως ἢ περὶ τὴν παράστασιν ἐμπειρίας τοῦ συγγραφέως, προσιμαίοντος ὡς ἐξῆς· «Τὸ παρελθὸν ἔαρ ἀνεχώρησα εἰς Ἀμερικὴν, ὅπου σκοπὸν εἶχον νὰ ἐξακολουθήσω μελέτας ἐφορώσας εἰς τοὺς πάλαι χρόνους, εἰς ἃς πρὸ πολλοῦ εἶχον ἐπιδοθῆ. Ὁ ἀρχαῖος κόσμος περὶ ὃν ἡχολούμην